Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

20 martie 2019 * [i]

„Ajutoare de stat – Ajutoare acordate de Spania în favoarea anumitor cluburi de fotbal profesionist – Garanție – Decizie prin care ajutoarele sunt declarate incompatibile cu piața internă – Avantaj – Obligația de motivare”

În cauza T-766/16,

**Hércules Club de Fútbol, SAD**, cu sediul în Alicante (Spania), reprezentat de S. Rating și Y. Martínez Mata, avocați,

reclamantă,

susținut de

**Regatul Spaniei**, reprezentat inițial de A. Gavela Llopis și de M. J. García-Valdecasas Dorrego și ulterior de M. J. García-Valdecasas Dorrego, în calitate de agenți,

intervenient,

împotriva

**Comisiei Europene**, reprezentată de G. Luengo, de B. Stromsky și de P. Němečková, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE și prin care se urmărește anularea Deciziei (UE) 2017/365 a Comisiei din 4 iulie 2016 privind ajutorul de stat SA.36387 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2013/CP) pus în aplicare de Spania pentru Valencia Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva, Hércules Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva și Elche Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva (JO 2017, L 55, p. 12),

TRIBUNALUL (Camera a patra),

compus din domnii H. Kanninen (raportor), președinte, J. Schwarcz și L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín, judecători,

grefier: domnul I. Drăgan, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 14 septembrie 2018,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: spaniola.

## Hotărâre

### Istoricul cauzei

1 Reclamanta, Hércules Club de Fútbol, SAD, este un club de fotbal profesionist cu sediul în Alicante, în comunitatea Valencia (Spania).

2 Fundación Hércules de Alicante (denumită în continuare „Fundación Hércules") este o organizație fără scop lucrativ, al cărei obiect de activitate este legat de activitățile reclamantei. După cum se prevede în statutul și în regulamentul intern al Fundación Hércules, membrii consiliului de administrație al reclamantei sunt, din punct de vedere juridic, membri ai organului de conducere al Fundación Hércules.

3 La 26 iulie 2010, Instituto Valenciano de Finanzas (denumit în continuare „IVF"), instituția financiară din cadrul Generalitat Valenciana (guvernul comunității valenciene, Spania), a acordat Fundación Hércules o garanție pentru un împrumut bancar în valoare de 18 milioane de euro acordat de Caja de Ahorros del Mediterráneo (denumită în continuare „CAM"), în scopul de a achiziționa anumite acțiuni emise de reclamantă în contextul unei majorări de capital decise de aceasta din urmă. În urma majorării de capital, Fundación Hércules era deținătoarea a 81,96 % din acțiunile reclamantei.

4 Garanția acoperea în integralitate capitalul împrumutului, plus dobânzile și costurile operațiunii garantate. În schimb, o primă anuală de garanție de 1 % trebuia să fie plătită de Fundación Hércules în favoarea IVF. În plus, IVF primea un gaj, cu titlu de contragaranție, asupra acțiunilor reclamantei deținute de Fundación Hércules. În mod provizoriu, până la gajarea acțiunilor, se prevedea că IVF primea o garanție de la proprietarul stadionului José Rico Pérez, Aligestión Integral SA (denumită în continuare „Aligestión"), și gajarea acțiunilor reclamantei deținute de Aligestión. Durata împrumutului subiacent era de cinci ani. Rata dobânzii pentru împrumutul subiacent era egală cu rata fixă de 4 % în primele 36 de luni și cu rata Euribor pe un an majorată cu o marjă de 2 % în ultimele 24 de luni. Exista, de asemenea, un comision de angajament de 0,5 %. Rambursarea împrumutului garantat (capital și dobânzi) trebuia să aibă loc prin vânzarea acțiunilor reclamantei achiziționate de la Fundación Hércules.

5 După acordarea garanției de stat de către IVF, Fundación Hércules nu a rambursat împrumutul subiacent. Drept urmare, la 24 ianuarie 2012, IVF, care trebuia să își îndeplinească obligațiile în calitate de garant, a rambursat CAM suma de 18,4 milioane de euro băncii creditoare, a înlocuit-o pe acestea din urmă în calitate de creditor al împrumutului în cauză și, ulterior, a inițiat o acțiune judiciară împotriva Fundación Hércules pentru a recupera suma menționată.

6 Informată cu privire la existența unor pretinse ajutoare de stat acordate de guvernul comunității valenciene sub formă de garanții de împrumut bancar în favoarea Valencia Club de Fútbol, SAD, a reclamantei și a Elche Club de Fútbol, SAD, Comisia Europeană, la 8 aprilie 2013, a invitat Regatul Spaniei să prezinte observații cu privire la aceste informații. Acesta a răspuns la 27 mai și la 3 iunie 2013.

7 Prin scrisoarea din data de 18 decembrie 2013, Comisia a notificat Regatul Spaniei cu privire la decizia sa de a iniția procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE. Spania a prezentat observații cu privire la decizia de deschidere a procedurii prin scrisoarea din 10 februarie 2014.

8 În cursul procedurii oficiale de investigare, Comisia a primit observații și informații din partea Regatului Spaniei, a IVF, a Liga Nacional de Fútbol Profesional, a Valencia Club de Fútbol și a Fundación Valencia Club de Fútbol.

9 Prin Decizia (UE) 2017/365 din 4 iulie 2016 privind ajutorul de stat SA.36387 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2013/CP) pus în aplicare de Spania pentru Valencia Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva, Hércules Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva și Elche Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva (JO 2017, L 55, p. 12, denumită în continuare „decizia atacată”), Comisia a reținut în special că garanția de stat acordată de IVF la 26 iulie 2010 pentru un împrumut bancar contractat de Fundación Hércules pentru subscrierea de acțiuni ale reclamantei, în contextul majorării capitalului decise de aceasta din urmă (denumită în continuare „măsura în cauză”), constituia un ajutor ilegal și incompatibil cu piața internă, în valoare de 6 143 000 de euro (articolul 1 din decizia atacată). Comisia a dispus, în consecință, recuperarea de către Regatul Spaniei, de la reclamantă, a ajutorului menționat (articolul 2 din decizia atacată), recuperarea trebuind să fie „imediată și efectivă” (articolul 3 din decizia atacată).

10 În decizia atacată, în primul rând, Comisia a considerat că măsura în cauză, acordată de IVF, mobiliza resurse de stat și era imputabilă Regatului Spaniei. În al doilea rând, beneficiarul ajutorului ar fi reclamanta, iar nu Fundación Hércules, care ar fi acționat ca un vehicul financiar, ținând seama în special de obiectivul măsurii care ar fi destinată să faciliteze finanțarea majorării capitalului reclamantei. Or, situația financiară a reclamantei la momentul acordării măsurii în cauză ar fi cea a unei întreprinderi aflate în dificultate în sensul punctului 10 litera (a), precum și al punctului 11 din Liniile directoare comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (JO 2004, C 244, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 187, denumite în continuare „Liniile directoare privind salvarea și restructurarea”). Având în vedere criteriile definite de Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea articolelor [107] și [108 TFUE] privind ajutoarele de stat sub formă de garanții (JO 2008, C 155, p. 10, denumită în continuare „Comunicarea privind garanțiile”) și ținând seama de situația financiară a reclamantei, precum și de condițiile garanției de stat de care beneficiase, Comisia a concluzionat în sensul existenței unui avantaj necuvenit, care ar fi putut să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența și să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre. Pe de altă parte, Comisia a cuantificat, în decizia atacată, elementul de ajutor pretins acordat reclamantei bazându-se pe rata de referință aplicabilă în conformitate cu Comunicarea Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de scont (JO 2008, C 14, p. 6), în lipsa unei comparații corespunzătoare posibile pe baza unor operațiuni similare realizate pe piață. La cuantificarea ajutorului în litigiu, Comisia a considerat că valoarea acțiunilor reclamantei gajate în favoarea IVF, cu titlu de contragaranție, era aproape egală cu zero. În sfârșit, Comisia a considerat, în decizia atacată, că ajutorul în litigiu nu era compatibil cu piața internă, în special având în vedere principiile și condițiile stabilite în Liniile directoare privind salvarea și restructurarea.

## Procedura și concluziile părților

11 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 7 noiembrie 2016, reclamanta a introdus prezenta acțiune, prin care solicită Tribunalului:

– anularea deciziei atacate;

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

12 Printr-un act separat, înregistrat la grefa Tribunalului în aceeași zi, reclamanta a introdus o cerere de măsuri provizorii având ca obiect suspendarea executării articolului (2) din decizia atacată, în măsura în care acesta prevede recuperarea ajutorului.

13 Comisia a depus memoriul în apărare la grefa Tribunalului la 20 ianuarie 2017 și solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii ca nefondată;

– obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

14 Reclamanta a depus memoriul în replică la grefa Tribunalului la 7 martie 2017.

15 Prin decizia din 29 martie 2017, președintele Camerei a patra a Tribunalului a admis intervenția Regatului Spaniei în susținerea concluziilor reclamantei.

16 Comisia a depus duplica la grefa Tribunalului la 19 aprilie 2017.

17 Regatul Spaniei a depus memoriul în intervenție la grefa Tribunalului la 19 iunie 2017.

18 Acesta solicită Tribunalului:

– admiterea acțiunii și anularea deciziei atacate;

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

19 Comisia a depus observații cu privire la memoriul în intervenție la grefa Tribunalului la 27 iulie 2017.

20 Prin scrisoarea din 17 august 2017, reclamanta a arătat că dorea să fie ascultată în ședință.

21 Prin Ordonanța din 22 martie 2018, Hércules Club de Fútbol/Comisia (T-766/16 R, nepublicată, EU:T:2018:170), președintele Tribunalului a respins cererea de măsuri provizorii și a dispus soluționarea odată cu fondul a cererii privind cheltuielile de judecată.

22 Prin scrisorile grefei Tribunalului din 13 iulie 2018, Tribunalul a adresat întrebări scrise tuturor părților, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură.

23 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 14 septembrie 2018.

24 Prin Ordonanța din 22 noiembrie 2018, Hércules Club de Fútbol/Comisia [C-334/18 P(R), EU:C:2018:952], judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii din cadrul Curții a anulat Ordonanța din 22 martie 2018, Hércules Club de Fútbol/Comisia (T-766/16 R, nepublicată, EU:T:2018:170), și a trimis cauza Tribunalului spre rejudecare. La 28 noiembrie 2018, președintele Tribunalului a dat o ordonanță în temeiul articolului 157 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, în temeiul căreia a dispus suspendarea deciziei atacate în ceea ce o privește pe reclamantă până la data ordonanței prin care urma să se soluționeze procedura de măsuri provizorii.

## În drept

### *Cu privire la cererea de măsuri de organizare a procedurii*

25 În cadrul cererii introductive, reclamanta a solicitat Tribunalului să adopte o măsură de organizare a procedurii pentru a consulta anumite elemente din dosarul procedurii administrative care au condus la adoptarea deciziei atacate.

26 Potrivit reclamantei, accesul la toate comunicările adresate Comisiei de autoritățile administrative spaniole, naționale și regionale în cursul fazei administrative – în măsura în care nu se referă în mod specific la Valencia Club de Fútbol sau la Elche Club de Fútbol – este necesar pentru a-i permite să își exercite pe deplin dreptul la apărare și pentru a remedia tratamentul discriminatoriu la care ar fi fost supusă de respectivele autorități. Ar reieși de altfel din conținutul deciziei atacate că aceasta se întemeiază pe afirmații inexacte ale autorităților spaniole sau pe o interpretare eronată a acestora, ceea

ce ar consolida legitimitatea cererii sale. Acceptarea cererii de măsuri de organizare a procedurii ar fi pentru reclamantă singura modalitate de a-și completa motivele și argumentele în momentul adecvat al procedurii, având în vedere că a trebuit să formuleze prezenta acțiune în anulare și să depună o cerere de suspendare a executării fără a putea avea acces la argumentele formulate de autoritățile spaniole în faza administrativă.

27 Potrivit articolului 88 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, măsurile de organizare a procedurii pot fi luate în orice stadiu al procedurii, fie din oficiu, fie la cererea unei părți principale. Aceste măsuri urmăresc, conform articolului 89 din regulamentul menționat, să asigure pregătirea cauzelor pentru judecată, desfășurarea procedurilor și soluționarea litigiilor în cele mai bune condiții. Ele pot consta în special în solicitarea adresată unei părți de a prezenta orice înscrisuri sau mijloace materiale de probă referitoare la cauză [articolul 89 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul de procedură].

28 Trebuie amintit de asemenea că este de competența Tribunalului să aprecieze utilitatea măsurilor de organizare a procedurii solicitate de una dintre părțile principale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 iulie 1999, Séché/Comisia, T-112/96 și T-115/96, EU:T:1999:134, punctul 284).

29 Pentru a permite Tribunalului să stabilească dacă este util pentru buna desfășurare a procedurii să dispună depunerea anumitor înscrisuri, partea care formulează cererea trebuie să identifice înscrisurile solicitate și să furnizeze Tribunalului un minim de elemente care să ateste utilitatea acestor documente pentru necesitățile procedurii (Hotărârea din 17 decembrie 1998, Baustahlgewebe/Comisia, C-185/95 P, EU:C:1998:608, punctul 93; a se vedea de asemenea Hotărârea din 16 octombrie 2013, TF1/Comisia, T-275/11, nepublicată, EU:T:2013:535, punctul 117 și jurisprudența citată). Astfel, reclamanta trebuie în special să prezinte indicii precise și pertinente de natură să explice modul în care documentele respective puteau prezenta un interes pentru soluționarea litigiului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 iulie 2016, Oikonomopoulos/Comisia, T-483/13, EU:T:2016:421, punctul 253).

30 În speță, reclamanta se limitează să invoce considerații generale legate de faptul că ar trebui să se deducă din pretinsele erori conținute în decizia atacată existența unor erori în observațiile prezentate de autoritățile publice în cursul fazei administrative sau cel puțin o interpretare eronată a acestora. Procedând astfel, reclamanta nu demonstrează în ce măsură documentele solicitate ar prezenta un interes pentru soluționarea litigiului.

31 Această soluție se impune cu atât mai mult având în vedere economia deciziei atacate și procedura care a condus la adoptarea sa. Pe de o parte, decizia atacată evidențiază deja, în considerentele (36)-(45), conținutul observațiilor formulate de Regatul Spaniei, de IVF și de guvernul comunității valenciene, a căror prezentare o solicită reclamanta. Pe de altă parte, persoanele în cauză, spre deosebire de statul membru care răspunde pentru acordarea ajutorului, nu beneficiază, în cadrul procedurii de control al ajutoarelor de stat, de dreptul de a consulta documentele dosarului administrativ al Comisiei (Hotărârea din 29 iunie 2010, Comisia/Technische Glaswerke Ilmenau, C-139/07 P, EU:C:2010:376, punctul 58).

32 În plus, în lipsa demonstrării unui interes al măsurii de organizare a procedurii solicitate pentru soluționarea litigiului, reclamanta nu poate invoca o încălcare a dreptului său la apărare care ar decurge din lipsa accesului la documentele în cauză (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 decembrie 2014, van der Aat și alții/Comisia, T-304/13 P, EU:T:2014:1055, punctul 61).

33 În sfârșit, împrejurarea că reclamanta ar fi suferit, din partea guvernului comunității valenciene, un refuz în ceea ce privește transmiterea documentelor respective, în condițiile în care, în opinia sa, acestea ar fi fost aduse la cunoștința Valencia Club de Fútbol, este lipsită de relevanță în vederea statuării cu privire la prezenta cerere de măsuri de organizare a procedurii. Astfel, discriminarea invocată nu repune în discuție lipsa de interes pentru soluționarea litigiului a documentelor în cauză.

34 Prin urmare, este necesar să se respingă cererea de măsuri de organizare a procedurii.

***Cu privire la fond***

35 În susținerea acțiunii formulate, reclamanta invocă trei motive, toate întemeiate pe încălcarea articolului 107 alineatul (1) TFUE, primul, în măsura în care Comisia a identificat în mod eronat existența unui avantaj care rezultă din măsura în cauză, al doilea, invocat cu titlu subsidiar, întrucât Comisia a constatat în mod eronat că măsura respectivă denaturează concurența și afectează schimburile comerciale dintre statele membre și, al treilea, invocat cu titlu subsidiar, ca urmare a unei erori în evaluarea cuantumului ajutorului acordat.

*Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o eroare în identificarea unui avantaj*

36 Reclamanta, susținută de Regatul Spaniei, împarte primul motiv în două aspecte, care trebuie examinate succesiv.

*– Cu privire la primul aspect al primului motiv, referitor la calificarea eronată drept întreprindere aflată în dificultate*

37 Reclamanta susține că nu era o întreprindere în dificultate la momentul acordării garanției în litigiu. Mai întâi, criteriile prevăzute la punctul 10 litera (a) din Liniile directoare privind salvarea și restructurarea nu ar fi aplicabile pe piața fotbalului. Numai metoda utilizată de Uniunea Asociațiilor Europene de Fotbal (UEFA) și de Liga Nacional de Fútbol Profesional și care constă în compararea conturilor unui club cu media conturilor altor cluburilor care participă la competiții în același stat membru ar fi, având în vedere particularitățile pieței fotbalului, relevantă. Or, reclamanta se afla într-o situație mai bună decât media cluburilor care evoluează în prima și în a doua divizie A ale campionatului de fotbal din Spania și, în plus, într-o situație comparabilă cu cea a fotbalului european în ansamblul său.

38 Mai mult, la data acordării garanției în litigiu, nici cuantumul datoriei, nici raportul datorii/capital nu constituiau, potrivit reclamantei, indicatori financiari relevanți, având în vedere capacitatea de împrumut a cluburilor, care rămâne până în prezent independentă de raționalitatea financiară care se aplică în majoritatea celorlalte sectoare, precum și de aporturile de fonduri pentru cluburi, care provin de la acționari sau de la terți, care nu erau plafonate înainte de intrarea în vigoare a normelor privind fairplay-ul financiar. În sfârșit, Comisia ar fi trebuit să țină seama de asemenea, în evaluarea sa financiară a reclamantei, de împrejurarea că aceasta din urmă era, la momentul acordării garanției în litigiu, calificată să concureze în sezonul următor în prima divizie a campionatului spaniol de fotbal. Regatul Spaniei adaugă că decizia atacată este afectată de un viciu de motivare, întrucât Comisia nu ar fi răspuns la argumentele dezvoltate în cursul fazei administrative cu privire la singularitatea modelului economic al cluburilor de fotbal.

39 Comisia contestă argumentele reclamantei.

40 Trebuie amintit că, în domeniul specific al ajutoarelor de stat, orientările și comunicările pe care le adoptă Comisia sunt obligatorii pentru aceasta, în măsura în care ele nu se îndepărtează de normele tratatului și sunt acceptate de statele membre. În special, textele respective nu pot fi interpretate într-un sens care să reducă domeniul de aplicare al articolelor 107 TFUE și 108 TFUE sau care să contravină obiectivelor urmărite de acestea (Hotărârea din 11 septembrie 2008, Germania și alții/Kronofrance, C-75/05 P și C-80/05 P, EU:C:2008:482, punctele 61 și 65). (Hotărârea din 11 septembrie 2008, Germania și alții/Kronofrance, C-75/05 P et C-80/05 P, EU:C:2008:482, punctele 61 și 65).

41 În speță, Comisia s-a întemeiat, în considerentul (78) al deciziei atacate, pe punctul 10 litera (a) și pe punctul 11 din Liniile directoare privind salvarea și restructurarea pentru a califica reclamanta drept întreprindere aflată în dificultate la data adoptării garanției în litigiu.

42 Astfel cum reiese din considerentele (71) și (85) ale deciziei atacate, această calificare era relevantă, potrivit Comisiei, pe de o parte, pentru a stabili prețul de piață în raport cu care trebuia comparată prima aferentă garanției în litigiu și, pe de altă parte, pentru a aprecia dacă erau îndeplinite condițiile de excludere a existenței unui ajutor (punctul 3.2 din Comunicarea privind garanțiile), așa cum afirma Regatul Spaniei.

43 Criteriile prevăzute la punctul 10 litera (a) și la punctul 11 din Liniile directoare privind salvarea și restructurarea transpun în termeni concreți considerația generală, enunțată la punctul 9 din aceste linii directoare, potrivit căreia „o întreprindere se află în dificultate în cazul în care nu este capabilă, din resurse proprii sau cu fonduri pe care le poate obține de la proprietarul/acționarii sau creditorii săi, să oprească pierderile care, fără intervenția din exterior a autorităților publice, o vor condamna, aproape sigur, la ieșirea din afaceri în termen scurt sau mediu”.

44 Prin argumentația sa, reclamanta nu contestă că, în împrejurări normale, aplicarea punctelor menționate anterior din Liniile directoare privind salvarea și restructurarea ar trebui să conducă la calificarea sa drept întreprindere aflată în dificultate. Reclamanta contestă, în schimb, aplicabilitatea criteriilor în cauză într-un sector, cel al fotbalului, care ar fi marcat în esență de o capacitate mai mare a întreprinderilor de a mobiliza capital și finanțare prin împrumuturi, indiferent de situația lor financiară, precum și de o mai mare volatilitate a veniturilor și a activelor lor, legate în principal de rezultatele lor sportive.

45 Această argumentație trebuie să fie respinsă pentru motivele următoare.

46 În primul rând, riscul de fluctuație a veniturilor și a valorii activelor, evidențiat de reclamantă, este o circumstanță cu care întreprinderile active pe alte piețe decât piața fotbalului profesionist se confruntă de asemenea periodic.

47 În al doilea rând, manifestarea punctuală a unor comportamente străine de o logică de piață, după modelul acțiunilor de mecenat, nu este suficientă pentru a repune în discuție nici natura economică a activității în cauză, care a fost deja recunoscută în ceea ce privește practica fotbalistică a cluburilor profesioniste (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 ianuarie 2005, Piau/Comisia, T-193/02, EU:T:2005:22, punctul 69), nici cadrul de referință pe care îl constituie operatorul privat în economia de piață pentru necesitățile examinării existenței unui avantaj. Astfel cum arată Comisia, existența măsurii în cauză atestă, în plus, că aceste comportamente de investiții străine de o logică de piață în sectorul fotbalului, presupunând că sunt dovedite, nu au dispensat reclamanta de necesitatea de a recurge la o garanție de stat pentru a proceda la o majorare de capital.

48 În al treilea rând, noțiunea de întreprindere aflată în dificultate, astfel cum este definită la punctul 9 din Liniile directoare privind salvarea și restructurarea, este o noțiune obiectivă care trebuie apreciată numai din perspectiva indiciilor concrete privind situația financiară și economică a întreprinderii în cauză (Hotărârea din 6 aprilie 2017, Regione autonoma della Sardegna/Comisia, T-219/14, EU:T:2017:266, punctul 184). Or, reclamanta se întemeiază în esență pe afirmații generale privind capacitatea cluburilor de fotbal de a mobiliza fonduri și de a contracta împrumuturi care, în sine, nu sunt de natură să răstoarne constatarea la care a ajuns Comisia în decizia atacată pe baza datelor financiare individuale ale reclamantei.

49 În al patrulea rând, în măsura în care reclamanta se întemeiază pe o comparație între situația sa financiară și media situației celorlalte cluburi de fotbal, mai întâi spaniole, apoi europene, este necesar să se arate că nici o astfel de comparație nu este conformă cu principiile amintite la punctul 48 de mai sus, care stau la baza noțiunii de întreprindere aflată în dificultate în sensul Liniilor directoare privind salvarea și restructurarea. Astfel, această abordare comparativă nu se bazează, cu titlu principal, pe situația individuală a reclamantei și ar conduce, în cazul în care ar fi urmată, la sustragerea de la controlul ajutoarelor de stat a măsurilor care intervin în sectoare aflate în declin, generatoare de pierderi sau cu rentabilitate scăzută.

50 În această privință, trebuie respinsă ca neîntemeiată afirmația reclamantei potrivit căreia Comisia, omițând să recurgă la această metodologie comparativă, ar fi încălcat punctul 97 și următoarele din Comunicarea privind noțiunea de ajutor de stat, astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) [TFUE] (JO 2016, C 262, p. 1). Astfel, analiza comparativă în discuție în această comunicare se referă la operațiunea în cauză, apreciată în raport cu o operațiune de referință, iar nu pe situația financiară a beneficiarului.

51 În sfârșit, în ceea ce privește împrejurarea, invocată pe de altă parte de reclamantă, potrivit căreia, la data acordării garanției în litigiu, era calificată să concureze pentru sezonul următor în prima divizie a campionatului spaniol de fotbal, aceasta reprezenta o perspectivă de dezvoltare incertă din punct de vedere financiar, care, în orice caz, nu putea, prin ea însăși, să repună în discuție concluzia la care Comisia ajunsese pe baza constatării capitalurilor proprii negative și a pierderilor în creștere ale reclamantei.

52 Având în vedere cele de mai sus, primul aspect trebuie, prin urmare, respins.

53 Situația este aceeași în ceea ce privește viciul de motivare invocat de asemenea de Regatul Spaniei. Pe de o parte, astfel cum s-a amintit la punctele 41-43 de mai sus, Comisia a enunțat criteriile în raport cu care a apreciat caracterul de întreprindere aflată în dificultate al reclamantei, detaliind, în același timp, în considerentul (78) al deciziei atacate, aplicarea acestora în speță. Pe de altă parte, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că Comisia nu este obligată să adopte o poziție cu privire la toate argumentele invocate în fața sa de persoanele interesate, ci este suficient ca aceasta să expună situația de fapt și considerațiile juridice care prezintă o importanță esențială în economia deciziei (a se vedea Hotărârea din 30 aprilie 2014, Hagenmeyer și Hahn/Comisia, T-17/12, EU:T:2014:234, punctul 173 și jurisprudența citată). Or, astfel cum reiese din examinarea de către Tribunal a prezentului aspect, Comisia a concluzionat în decizia atacată, fără a săvârși o eroare și, prin urmare, întemeindu-se pe împrejurările relevante de fapt și de drept, că reclamanta era, la momentul acordării garanției în litigiu, o întreprindere aflată în dificultate.

*– Cu privire la al doilea aspect al primului motiv, referitor la aprecierea eronată a contragaranțiilor oferite*

54 Reclamanta arată că, în decizia atacată, Comisia nu a respectat natura și întinderea contragaranțiilor oferite IVF în schimbul acordării garanției în litigiu. Astfel, contragaranția oferită de Aligestión, care era principalul acționar al reclamantei, nu ar putea fi analizată ca o garanție provizorie, ci ca o garanție solidară, care lega Aligestión atât timp cât guvernul comunității valenciene, autoritatea de supraveghere a Fundación Hércules și beneficiarul indirect al cauțiunii solidare prin intermediul IVF, nu autorizase gajarea acțiunilor reclamantei achiziționate de Fundación Hércules.

55 Or, pe de o parte, Aligestión era o întreprindere solvabilă, care dispunea de un patrimoniu imobiliar important și beneficiar în special al unui procentaj din veniturile brute ale reclamantei, care urma să crească cu ocazia intrării clubului în prima divizie a campionatului spaniol de fotbal. Pe de altă parte, competența de a autoriza gajarea acțiunilor reclamantei permitea, în practică, guvernului comunității valenciene să condiționeze încetarea garanției pretins provizorie acordate de Aligestión de restructurarea prealabilă a datoriei reclamantei de către Aligestión, astfel încât guvernul comunității valenciene să se asigure de valoarea acțiunilor astfel gajate.

56 Garanția acordată de IVF s-ar fi instituit, așadar, în condiții de piață. Este irelevant în această privință, potrivit reclamantei, că nu a fost respectat criteriul plafonării la 80 % din împrumutul subiacent stabilit prin Comunicarea privind garanțiile, întrucât Comisia nu putea fi exonerată, doar pentru acest motiv, de o analiză privind conformitatea cu condițiile de piață a garanției în litigiu, în contextul unui sector,

cel al sportului, care face obiectul unei protecții specifice în temeiul articolului 165 TFUE. În stadiul replicii, reclamanta prezintă o hotărâre judecătorească ce ar tinde să confirme că IVF a chemat în garanție Aligestión în calitate de garant solidar și continuă să facă acest lucru în prezent.

57 Comisia răspunde că caracterizarea făcută de reclamantă a cauțiunii solidare a Aligestión, pe lângă faptul că este contrazisă de termenii înșiși ai cauțiunii și de confirmarea adusă de autoritățile spaniole în cursul procedurii administrative, este pe de altă parte dificil de conciliat cu alegerea IVF de a iniția o acțiune în ceea ce privește Fundación Hércules, iar nu Aligestión, ca urmare a rambursării de către IVF a împrumutului încheiat cu CAM. În plus, Comisia arată că, dacă Aligestión era cu adevărat în măsură să garanteze în mod direct împrumutul, astfel cum susține reclamanta, atunci acordarea garanției de către IVF nu avea sens. În orice caz, Comisia consideră că faptul că cauțiunea solidară a Aligestión nu a avut în cele din urmă un caracter „provizoriu” rezultă din elemente ulterioare măsurii de acordare a garanției și care sunt, prin urmare, lipsite de relevanță în stabilirea existenței unui avantaj.

58 În prealabil și înainte de a ridica problema caracterului pretins eronat al aprecierii efectuate de Comisie în decizia atacată cu privire la contragaranția oferită de Aligestión, trebuie arătat că decizia atacată nu conține nicio analiză a incidenței contragaranției menționate asupra stabilirii unui avantaj.

59 Or, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că nemotivarea sau motivarea insuficientă ține de încălcarea unor norme fundamentale de procedură în sensul articolului 263 TFUE și constituie un motiv de ordine publică ce poate și chiar trebuie să fie invocat din oficiu de instanța Uniunii Europene (a se vedea Hotărârea din 2 decembrie 2009, Comisia/Irlanda și alții, C-89/08 P, EU:C:2009:742, punctul 34 și jurisprudența citată).

60 Având în vedere cele de mai sus, Tribunalul este obligat să se pronunțe cu privire la existența unei eventuale încălcări a obligației de motivare și să asculte în acest scop părțile, astfel cum a procedat în cadrul măsurilor de organizare a procedurii din 13 iulie 2018 și, ulterior, cu ocazia ședinței din 14 septembrie 2018.

61 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, conținutul obligației de motivare depinde de natura actului în cauză și de contextul adoptării sale. Motivarea trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției, astfel încât, pe de o parte, să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de justificările măsurii luate pentru a-și putea apăra drepturile și pentru a verifica dacă decizia este sau nu întemeiată și, pe de altă parte, să permită instanței Uniunii să își exercite controlul de legalitate. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse la articolul 296 TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (a se vedea Hotărârea din 18 ianuarie 2012, Djebel – SGPS/Comisia, T-422/07, nepublicată, EU:T:2012:11, punctul 52 și jurisprudența citată).

62 În speță, decizia atacată menționează o singură dată contragaranția oferită de Aligestión, în cadrul descrierii măsurii în cauză, și nu mai face ulterior referire la aceasta. Dezvoltările din decizia atacată referitoare la stabilirea existenței unui ajutor și la cuantificarea acestuia nu fac astfel nicio aluzie la respectiva contragaranție. În special, reiese din considerentul (93) al deciziei atacate că, pentru a aprecia, în raport cu condițiile de piață, valoarea primei de garantare impuse de IVF în cadrul măsurii în cauză, decizia atacată nu menționează decât o singură garanție, gajarea în favoarea IVF a acțiunilor reclamantei subscrise de Fundación Hércules, cu excluderea oricărei alte forme de garanție și în special a contragaranției oferite de Aligestión.

63 Ca răspuns la o întrebare scrisă adresată în această privință de Tribunal, Comisia susține totuși că ar trebui să se deducă din referirea la caracterul „provizoriu” al contragaranției în cauză, precum și din expunerea consecințelor nerespectării obligațiilor de plată de către Fundación Hércules în

considerentul (10) al deciziei atacate, și anume alegerea IVF de a se subroga creditorului fundației și de a acționa împotriva acesteia din urmă, că contragaranția oferită de Aligestión nu era „efectivă” și, prin urmare, nu trebuia să fie examinată în mod mai detaliat.

64 Această lipsă a caracterului „efectiv” ar fi confirmată de observațiile Regatului Spaniei în cursul fazei administrative, care a afirmat că „IVF [primise] contragaranții pentru garanțiile examinate, sub forma gajării acțiunilor achiziționate de fundații datorită împrumuturilor garantate” [considerentul (38) al deciziei atacate], precum și de termenii contragaranției oferite de Aligestión, din care ar rezulta, potrivit Comisiei, că era acordată pentru o perioadă limitată și trebuia să înceteze după îndeplinirea unei serii de condiții care se preconiza că vor interveni, potrivit informațiilor Comisiei, într-un interval scurt de timp.

65 Astfel, prin argumentația sa, Comisia susține în esență că lipsa de relevanță a contragaranției oferite de Aligestión, în vederea caracterizării existenței unui avantaj, reiese în mod suficient din decizia atacată și justifică faptul că aceasta din urmă nu conține dezvoltări specifice în acest sens.

66 În această privință, trebuie să se arate mai întâi că nu reiese din decizia atacată împrejurarea, invocată de Comisie în fața Tribunalului, că condițiile de încetare a angajamentului de cauțiune solidară al Aligestión trebuiau să se realizeze într-un interval scurt de timp.

67 În continuare, menționarea, în considerentul (10) al deciziei atacate, a faptului că IVF a rambursat cuantumul datoriei contractate de Fundación Hércules și apoi s-a subrogat băncii creditoare chemând în justiție fundația respectivă nu furnizează informații privind garanțiile eventual activate de IVF și, în orice caz, nu permite nicidecum să se concluzioneze că, la încheierea procedurii administrative, Comisia considera că contragaranția oferită de Aligestión era lipsită de efectivitate.

68 În sfârșit, nici rezumatul observațiilor formulate de Regatul Spaniei reluate în considerentul (38) al deciziei atacate nu este de natură să furnizeze informații cu privire la aprecierea de către Comisie a relevanței contragaranției oferite de Aligestión în vederea stabilirii existenței unui avantaj (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 ianuarie 2013, Frucona Košice/Comisia, C-73/11 P, EU:C:2013:32, punctul 84). În plus, trebuie să se observe că, deși versiunea în limba franceză a deciziei atacate, invocată în mod specific de Comisie, sugerează că Regatul Spaniei vizează exclusiv garanția constituită sub forma gajării acțiunilor reclamantei și garanțiile echivalente constituite în cadrul celorlalte măsuri prevăzute de decizia atacată, versiunea în limba spaniolă a acestei decizii, singura versiune autentică, poate fi interpretată, în schimb, în sensul că Regatul Spaniei ține seama de existența altor garanții reale.

69 Rezultă că motivarea deciziei atacate, în ceea ce privește contragaranția oferită de Aligestión, se limitează la constatarea caracterului său provizoriu, până la gajarea acțiunilor reclamantei de către Fundación Hércules. Aceasta nu precizează dacă această împrejurare justifică, în sine, să nu se țină seama de respectiva contragaranție în vederea stabilirii existenței unui ajutor, precum și a cuantumului acestuia. Decizia atacată omite *a fortiori* să explice motivele pentru care aceasta ar fi situația.

70 Or, din cuprinsul punctului 3.2 litera (d) și al punctului 4.2 din Comunicarea privind garanțiile reiese că garanțiile care au fost constituite cu ocazia adoptării garanției sau a operațiunii de împrumut subiacente reprezintă un factor relevant pentru evaluarea existenței ajutorului și a nivelului acestuia. Contragaranția oferită de Aligestión constituie, așadar, în principiu, un factor relevant. Pe de altă parte, niciun element din comunicarea menționată nu conduce la înlăturarea ca lipsită de relevanță a unei garanții pentru motivul că aceasta nu ar avea decât un caracter „provizoriu”.

71 În consecință, în lumina normelor juridice care reglementează materia respectivă, în speță articolul 107 alineatul (1) TFUE și Comunicarea privind garanțiile, persoanele interesate, pe de o parte, și instanța, pe de altă parte, puteau să se aștepte ca decizia atacată să prezinte raționamentul Comisiei privind incidența contragaranției oferite de Aligestión asupra constatării existenței unui ajutor, precum și, dacă este cazul, asupra valorii acestuia.

72 În plus, este vorba despre o parte a motivării care prezintă o importanță esențială în contextul deciziei atacate, având în vedere că aceasta stabilește valoarea „aproape de zero” [considerentul (93) al deciziei atacate] a singurei garanții examinate, în condițiile în care nivelul garanțiilor acordate IVF este cu atât mai determinant cu cât ratingul întreprinderii în cauză, în speță reclamanta, este slab [categoria JRC, a se vedea considerentul (83) al deciziei atacate].

73 Pe de altă parte, trebuie să se observe că decizia atacată nu menționează data până la care acțiunile reclamantei trebuiau gajate în favoarea IVF de către Fundación Hércules, indicând în același timp că acest eveniment era cel care urma să libereze Aligestión de obligațiile care îi reveneau în temeiul contragaranției „provizorii” acordate IVF. Decizia atacată nu cuprinde, așadar, indicații care să permită să se deducă durata aplicării acestei contragaranții „provizorii” și, prin urmare, probabilitatea că aceasta să fie sau să nu fie în vigoare în ipoteza în care garanția acordată de IVF ar urma să fie activată.

74 Astfel, nu reiese nici în mod explicit (a se vedea punctul 67 de mai sus), nici în mod implicit din decizia atacată că contragaranția oferită de Aligestión era de scurtă durată. Presupunând, așa cum pare să susțină Comisia, că precizarea duratei contragaranției oferite de Aligestión poate constitui un element de context susceptibil să reducă întinderea obligației sale de motivare, trebuie să se constate, așadar, că această mențiune nu figurează în decizia atacată.

75 În consecință, Comisia ar fi trebuit să explice, în decizia atacată, modul în care a ținut eventual seama de această contragaranție.

76 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se rețină că decizia atacată este afectată de un viciu de motivare.

77 Ținând seama de acest viciu, Tribunalul nu este în măsură să se pronunțe cu privire la temeinicia argumentelor invocate de reclamantă în cadrul celui de al doilea aspect al primului său motiv.

78 Prin urmare, fără a fi necesar să se examineze restul acțiunii, trebuie să se pronunțe anularea deciziei atacate, în măsura în care aceasta o privește pe reclamantă, pentru un viciu de motivare.

**Cu privire la cheltuielile de judecată**

79 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor reclamantei.

80 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, statele membre și instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În consecință, Regatul Spaniei suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra)

declară și hotărăște:

1) **Anulează Decizia (UE) 2017/365 a Comisiei din 4 iulie 2016 privind ajutorul de stat SA.36387 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2013/CP) pus în aplicare de Spania pentru Valencia Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva, Hércules Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva și Elche Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva în ceea ce privește Hércules Club de Fútbol, SAD.**

2) **Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Hércules Club de Fútbol.**

3) **Regatul Spaniei suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Kanninen Schwarcz Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 20 martie 2019.

Semnături

i — Punctul 47 din prezentul text a făcut obiectul unor modificări de ordin lingvistic ulterior primei publicări.